

Voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het invoeren van een emissiehandelssysteem voor de gebouwensector, de wegvervoerssector en de aanvullende sectoren

Op voorstel van de Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd;

Na beraadslaging,

DE VLAAMSE REGERING BESLUIT:

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Art. 2. Dit decreet voorziet in de gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2023/959 van het Europees Parlement en de Raad van 10 mei 2023 tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG tot vaststelling van een systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Unie en Besluit (EU) 2015/1814 betreffende de instelling en de werking van een marktstabiliteitsreserve voor de EU-regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid

Art. 3. In artikel 8.1.2 van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, ingevoegd bij het decreet van 14 februari 2014 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2022, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 5° wordt vervangen door wat volgt:

“5° emissie: de emissie van broeikasgassen door bronnen die aanwezig zijn in een BKG-installatie, de emissie door een vliegtuig van CO₂ door een luchtvaartactiviteit, of de emissie van CO₂ door de verbranding van brandstoffen die zijn uitgeslagen tot verbruik;”;

2° er wordt een punt 7°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“7°/1 IPCC-richtsnoeren: de richtsnoeren die de Intergouvernementele Werkgroep inzake Klimaatverandering opgestelde heeft voor nationale broeikasgasinventarissen van 2006, of latere herzieningen van die richtsnoeren;”;

3° er wordt een punt 10°/1 ingevoegd, dat luidt als volgt:

“10°/1 monitoringplan: een document om de emissies te bewaken;”;

Art. 4. In titel VIII van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 14 februari 2014 en het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 juli 2022, wordt een hoofdstuk IIIBis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk IIIBis. Bepalingen over de gebouwensector, de wegvervoerssector en aanvullende sectoren”.

Art. 5. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt in hoofdstuk IIIBis, ingevoegd bij artikel 4, een artikel 8.3.6/bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8.3.6/bis. In dit hoofdstuk wordt verstaan onder:

1° aanvullende sectoren: de emissiebronnen “bewerkende en verwerkende industrie en bouw” (brongecategoriecode 1A2) en “energie-industrieën” (brongecategoriecode 1A1), met uitzondering van “warmte-krachtkoppelingen” (brongecategoriecode 1A1a ii) en “warmtecentrales” (brongecategoriecode 1A1a iii) die behoren tot de gebouwensector, in overeenstemming met de IPCC-richtsnoeren;

2° brandstof: elk energieproduct als vermeld in artikel 415, §1, van de Programmawet van 27 december 2004, met inbegrip van de brandstoffen, vermeld in tabel A en tabel C van bijlage I bij richtlijn 2003/96/EG van de Raad van 27 oktober 2003 tot herstructurering van de communautaire regeling voor de belasting van energieproducten en elektriciteit, en elk ander product dat voor gebruik bedoeld is, dat te koop wordt aangeboden of dat wordt gebruikt als motor- of verwarmingsbrandstof als vermeld in artikel 416 en 417 van de voormelde wet, ook voor de productie van elektriciteit;

3° eindverbruiker: elke natuurlijke of rechtspersoon die de eindverbruiker is van brandstof, en van wie het jaarlijkse brandstofverbruik niet meer dan 1 ton CO₂ bedraagt;

4° gebouwensector: de emissiebronnen “commercieel / institutioneel” (brongecategoriecode 1A4a), “voor bewoning bestemd” (brongecategoriecode 1A4b), “warmte-krachtkoppelingen” (brongecategoriecode 1A1a ii) en “warmtecentrales” (brongecategoriecode 1A1a iii), op voorwaarde dat ze rechtstreeks of via stadsverwarmingsnetten warmte produceren voor die categorieën in overeenstemming met de IPCC-richtsnoeren;

5° gereguleerde entiteit: elk van de volgende natuurlijke of rechtspersonen die worden geïdentificeerd aan de hand van de maatschappelijke zetel of de gewoonlijke verblijfplaats, met uitzondering van de eindverbruiker van de brandstoffen, die de activiteiten, vermeld in artikel 8.3.6/ter, §1, eerste lid, uitoefent:

- a) als de brandstof door een belastingentrepot als vermeld in artikel 5, §1, 9°, van de wet van 22 december 2009 betreffende de algemene regeling inzake accijnzen, passeert: de erkende entepothouder, vermeld in artikel 5, §1, 8°, van de voormelde wet, die de accijns moet betalen op grond van artikel 7 van de voormelde wet;
- b) als punt a) niet van toepassing is, elke andere rechtspersoon die de accijns moet betalen voor de brandstoffen op grond van artikel 7 van de wet van 22 december 2009 betreffende de algemene regeling inzake accijnzen of artikel 421, 422, 424, §1 en §2, en artikel 425 van de Programmawet van 27 december 2004;
- c) als punt a) en b) niet van toepassing zijn, elke andere rechtspersoon die door de relevante bevoegde Belgische autoriteiten moet worden geregistreerd om de accijns te betalen, met inbegrip van rechtspersonen die vrijgesteld zijn van de betaling van de accijns, vermeld in artikel 425, eerste lid, van de Programmawet van 27 december 2004;

- d) als punt a), b) en c) niet van toepassing zijn of als meerdere rechtspersonen hoofdelijk gehouden zijn tot de betaling van dezelfde accijns: elke andere rechtspersoon die door de relevante gewestelijke bevoegde autoriteiten is aangewezen;

6° uitslag tot verbruik: uitslag tot verbruik als vermeld in artikel 6, §2, van de wet van 22 december 2009 betreffende de algemene regeling inzake accijnzen;

7° wegvervoerssector: de emissiebron "wegvervoer" (brongecategoriecode 1A3b), met uitzondering van het gebruik van landbouwvoertuigen op verharde wegen, in overeenstemming met de IPCC-richtsnoeren."

Art. 6. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt in hetzelfde hoofdstuk IIIBis een artikel 8.3.6/ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 8.3.6/ter. Dit hoofdstuk is van toepassing op de uitslag tot verbruik van brandstoffen die worden gebruikt voor verbranding in de gebouwensector, de wegvervoerssector en aanvullende sectoren, met uitsluiting van de volgende elementen:

- 1° de uitslag tot verbruik van brandstoffen die worden gebruikt door BKG-installaties, door luchtvaartexploitanten in het kader van luchtvaartactiviteiten of door scheepvaartmaatschappijen in het kader van maritieme vervoersactiviteiten, behalve als ze worden gebruikt voor verbranding bij de activiteiten voor het vervoer van broeikasgassen voor geologische opslag in een opslaglocatie waarvoor een vergunning is verleend krachtens richtlijn 2009/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 betreffende de geologische opslag van kooldioxide en tot wijziging van Richtlijn 85/337/EEG van de Raad, de Richtlijnen 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG en 2008/1/EG en Verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad;
- 2° de uitslag tot verbruik van brandstoffen waarvoor de emissiefactor nul is;
- 3° de uitslag tot verbruik van gevaarlijk of stedelijk afval dat als brandstof wordt gebruikt.

Ondernemingen die instaan voor de uitslag tot verbruik van brandstoffen, vermeld in het eerste lid, 1° tot en met 3°, tonen met de nodige bewijsstukken aan dat ze vallen onder een of meer van de elementen, vermeld in het eerste lid.

De Vlaamse Regering bepaalt de procedure en de benodigde bewijsstukken om te voldoen aan de voorwaarde, vermeld in het eerste lid. De Vlaamse Regering kan de ondernemingen, vermeld in het tweede lid, een periodieke rapporteringsverplichting opleggen voor de voorwaarde, vermeld in het eerste lid.

Met behoud van de toepassing van het eerste lid is artikel 8.3.6/quater van toepassing op de emissies van alle brandstoffen die uitgeslagen zijn tot verbruik."

Art. 7. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt in hetzelfde hoofdstuk IIIBis een artikel 8.3.6/quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 8.3.6/quater. §1. Elke gereguleerde entiteit bewaakt vanaf 1 januari 2025 elk kalenderjaar de emissies die overeenstemmen met de hoeveelheden brandstof die tot verbruik zijn uitgeslagen op basis van een monitoringplan dat is goedgekeurd door de bevoegde autoriteit en rapporteert die emissies in het volgende jaar, te beginnen in 2026, aan de bevoegde autoriteit met een geverifieerd emissiejaarverslag.

Elke gereguleerde entiteit die op 1 januari 2025 een activiteit uitoefent als vermeld in artikel 8.3.6/ter, §1, eerste lid, rapporteert haar historische emissies voor het jaar 2024.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt conform artikel 30septies van Richtlijn 2003/87/EG en de uitvoeringshandelingen van Richtlijn 2003/87/EG die de Europese Commissie vaststelt, al de volgende elementen:

- 1° de voorwaarden en de procedure om het monitoringplan, vermeld in paragraaf 1, goed te keuren;
- 2° de voorwaarden en de procedure om het monitoringplan, vermeld in paragraaf 1, te wijzigen;
- 3° de voorwaarden en de procedure om de rapportering, vermeld in paragraaf 1, te verifiëren.

De Vlaamse Regering kan vereenvoudigde monitorings-, rapportage- en verificatiemaatregelen toestaan voor gereguleerde entiteiten waarvan de jaarlijkse emissies die overeenstemmen met de hoeveelheden brandstoffen die tot verbruik uitgeslagen zijn, minder dan 1000 ton CO₂-equivalent bedragen conform de uitvoeringshandelingen, vermeld in artikel 14, lid 1, van Richtlijn 2003/87/EG.”.

Art. 8. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt in hetzelfde hoofdstuk IIIBis een artikel 8.3.6/quinquies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8.3.6/quinquies. §1. Vanaf 1 januari 2025 is het uitoefenen door een gereguleerde entiteit van de activiteit, vermeld in artikel 8.3.6/ter, §1, eerste lid, onderworpen aan de voorafgaande toekenning van een broeikasgasvergunning door de bevoegde autoriteit.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden en de procedure voor de aanvraag van de broeikasgasvergunning, vermeld in paragraaf 1. De aanvraag bevat daarbij minstens volgende elementen:

- 1° de gereguleerde entiteit, namelijk minstens de naam en het adres;
- 2° het type brandstof dat de gereguleerde entiteit tot verbruik uitslaat en de wijze waarop die brandstoffen tot verbruik worden uitgeslagen;
- 3° het eindgebruik of de eindgebruiken van de brandstoffen die tot verbruik uitgeslagen zijn;
- 4° een monitoringplan conform de uitvoeringshandelingen van Richtlijn 2003/87/EG die de Europese Commissie vaststelt;
- 5° een niet-technische samenvatting van de informatie, vermeld in punt 1° tot en met 4°.

De broeikasgasvergunning, vermeld in paragraaf 1, kan alleen worden verleend als de bevoegde autoriteit ervan overtuigd is dat de gereguleerde entiteit in staat is de emissies die overeenstemmen met de hoeveelheden brandstoffen die tot verbruik uitgeslagen zijn, te bewaken en te rapporteren.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze van toekenning, de inhoud en de geldigheid van de broeikasgasvergunning, vermeld in paragraaf 1. De broeikasgasvergunning bevat daarbij minstens volgende elementen:

- 1° de naam en het adres van de gereguleerde entiteit;
- 2° een beschrijving van de wijze waarop de gereguleerde entiteit de brandstoffen tot verbruik uitslaat;
- 3° een lijst van de brandstoffen die de gereguleerde entiteit tot verbruik uitslaat;

- 4° een monitoringplan conform de uitvoeringshandelingen van Richtlijn 2003/87/EG die de Europese Commissie vaststelt;
- 5° de rapportagevereisten conform de uitvoeringshandelingen van Richtlijn 2003/87/EG die de Europese Commissie vaststelt;
- 6° een verwijzing naar de inleververplichting, vermeld in artikel 8.3.6/sexies van dit decreet.

§4. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden en de procedure voor de wijziging, schorsing en opheffing van een broeikasgasvergunning.”.

Art. 9. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt in hetzelfde hoofdstuk IIbis een artikel 8.3.6/sexies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8.3.6/sexies. §1. Met ingang van 1 januari 2028, voor emissies in 2027, levert de gereguleerde entiteit elk jaar de hoeveelheid emissies in die ze in het voorgaande kalenderjaar heeft veroorzaakt, vermeerderd met de hoeveelheid emissies die ze heeft veroorzaakt in voorgaande jaren en waarvoor nog geen emissierechten zijn ingeleverd.

In afwijking van het eerste lid start de verplichting om emissierechten in te leveren op 1 januari 2029 als de Europese Commissie uiterlijk op 15 juli 2026 in het Publicatieblad van de Europese Unie heeft bekend gemaakt dat voldaan is aan de voorwaarden, vermeld in artikel 30duodecies van Richtlijn 2003/87/EG.

§2. De Vlaamse Regering bepaalt conform artikel 30sexies van Richtlijn 2003/87/EG, de volgende voorwaarden en procedures:

- 1° de voorwaarden en de procedure voor de overdracht van de emissierechten, vermeld in paragraaf 1;
- 2° de voorwaarden en de procedure voor de inlevering van de emissierechten, vermeld in paragraaf 1;
- 3° de voorwaarden en de procedure voor de toewijzing van de emissierechten, vermeld in paragraaf 1;
- 4° de voorwaarden en de procedure voor de annulering van de emissierechten, vermeld in paragraaf 1.”.

Art. 10. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt in hetzelfde hoofdstuk IIbis een artikel 8.3.6/septies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8.3.6/septies. De Vlaamse Regering kan verplichtingen opleggen aan gereguleerde entiteiten om gegevens met betrekking tot de impact van het emissiehandelssysteem accuraat, volledig en consistent te melden aan de bevoegde autoriteit voor de onderbouwing van de rapportering artikel 30septies van Richtlijn 2003/87/EG, en desgevallend voor de onderbouwing van de eventuele flankerende sociale maatregelen genomen in uitvoering van artikel 30quinquies van Richtlijn 2003/87/EG.

De Vlaamse Regering bepaalt de categorie-indeling, de rapporteringstermijn en de rapporteringwijze van de noodzakelijke gegevens, vermeld in het eerste lid.”.

Art. 11. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt in hetzelfde hoofdstuk IIbis een artikel 8.3.6/octies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 8.3.6/octies. Een gereguleerde entiteit kan beroep instellen tegen beslissingen van de bevoegde autoriteit die genomen zijn conform dit hoofdstuk.

De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden en de procedure voor het beroep, vermeld in het eerste lid.”.

Art. 12. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 17 mei 2024, wordt in hetzelfde hoofdstuk IIIBis een artikel 8.3.6/novies ingevoegd, dat luidt als volgt:

"Art. 8.3.6/novies. In het kader van de identificatie van de natuurlijke of rechtspersonen die onder de definitie van een geregementeerde entiteit vallen, de identificatie van de natuurlijke of rechtspersonen die niet onder de definitie van een geregementeerde entiteit vallen en het bepalen van de brandstofvolumes, kan de bevoegde autoriteit beroep doen op de bevoegde diensten van de Federale Overheidsdienst Financiën om jaarlijks de volgende gegevens, persoonsgegevens of categorieën van persoonsgegevens te bekomen:

- 1° het rapport van alle ingediende en gevalideerde AC4-aangiften voor de inverbruikstelling van energieproducten uit PLDA-AC4 van het voorgaande jaar, met uitzondering van geannuleerde aangiften. Het voormelde rapport bevat de volgende gegevens:
 - a) de identificatienummers van de AC4-aangiften;
 - b) de gegevens van de geadresseerden, met name het adres, de naam, de contactgegevens^[00], het statuut, de vergunningsnummers, het type identificatie en de identificatie;
 - c) de gegevens van de aangevers, met name het adres, de naam, de contactgegevens, de status van de aanvrager, het type identificatie en de identificatie;
 - d) de goederencodes;
 - e) de omschrijving van de energieproducten;
 - f) de aanvullende nationale codes en accijnscodes;
 - g) het gevraagde- en voorafgaande regime;
 - h) de gewichten, de hoeveelheden, de heffingsgrondslagen en de berekeningen van de belasting;
- 2° het rapport van alle ingediende en gevalideerde invoeraangiften voor een gelijktijdige aangifte voor het vrije verkeer en tot verbruik van energieproducten uit PLDA van het voorgaande jaar, met uitzondering van geannuleerde aangiften. Het voormelde rapport bevat de volgende gegevens:
 - a) de identificatienummers van de invoeraangiften;
 - b) de gegevens van de geadresseerden, met name het adres, de naam, de contactgegevens, het type identificatie en de identificatie;
 - c) de gegevens van de aangevers, met name het adres, de naam, de contactgegevens, de status van de aangever, het type identificatie en de identificatie;
 - d) de goederencodes;
 - e) de omschrijving van de energieproducten;
 - f) de aanvullende nationale codes en accijnscodes;
 - g) de gevraagde- en voorafgaande regelingen;
 - h) de gewichten, de hoeveelheden en de berekening van de belasting;
- 3° het rapport van alle vergunningshouders gecertificeerde geadresseerden en tijdelijk gecertificeerde geadresseerden uit de SEED-data van het voorgaande jaar. Het voormelde rapport bevat de volgende gegevens:
 - a) het type en de referentienummers van de vergunningen;
 - b) de gegevens van de aanvragers van de vergunning, met name het adres, de naam, de contactgegevens en de nationale identificatienummers;
 - c) de start- en einddata van de vergunningen;
 - d) de status van de vergunningen;
 - e) de accijnscodes en de omschrijving van de energieproducten waar de vergunningen betrekking op hebben.

De betrokkenen bij de verwerking van de persoonsgegevens, vermeld in het eerste en tweede lid, zijn:

- 1° de geadresseerden van de AC4-aangiften en de invoeraangiften;
- 2° de aangevers van de AC4-aangiften en de invoeraangiften;

3° de aanvragers van de vergunning, vermeld in het eerste lid, 3°.

Voor de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de identificatie van de gereguleerde entiteiten is de bevoegde autoriteit de verwerkingsverantwoordelijke, vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

De bewaartermijn start vanaf ontvangst van de persoonsgegevens en is niet langer dan noodzakelijk voor de toepassing van de regels die bij of krachtens dit hoofdstuk zijn vastgesteld, en niet langer dan twintig jaar. Na de voormelde periode van twintig jaar worden de persoonsgegevens geanonimiseerd.

De Vlaamse Regering kan nadere voorwaarden en modaliteiten bepalen met betrekking tot de gegevensuitwisseling tussen de bevoegde diensten van de Federale Overheidsdienst Financiën en de bevoegde autoriteit.

Art. 13. In artikel 8.5.1 van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 14 februari 2014 en gewijzigd bij het decreet van 4 december 2020, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° in het eerste lid worden de woorden “de exploitant van een BKG-installatie of de vliegtuigexploitant” telkens vervangen door de zinsnede “de exploitant van een BKG-installatie, de vliegtuigexploitant of de gereguleerde entiteit” ;
- 2° in het eerste en vierde lid wordt de zinsnede “artikel 8.2.1, §1, of artikel 8.3.6, §4” vervangen door de zinsnede “artikel 8.2.1, §1, artikel 8.3.6, §4 of artikel 8.3.6/sexies” ;
- 3° in het vierde lid worden de woorden “de exploitanten of de vliegtuigexploitanten” vervangen door de zinsnede “de exploitanten, de vliegtuigexploitanten of de gereguleerde entiteiten” .

Brussel, ...(datum)

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE